

assaig

Model d'anàlisi

Diversos autors

Pierre Vilar i la història de Catalunya

Editorial Base
Barcelona, 2007

El conjunt de les nou ponències que inclou aquest homenatge a l'historiador occità aporta referents socials i metodològics per a confeccionar-ne una biografia intel·lectual i humana. El volum, centrat en l'obra cabdal de l'autor –*Catalunya dins l'Espanya moderna*–, destaca les principals hipòtesis explicatives sobre l'època baixmedieval, dels Àustries i dels Borbons. També, en clau d'història econòmica, s'hi destaca la vigència del context dissenyat per Vilar per explicar la dinàmica de les transformacions agràries, el sorgiment del capital comercial, els orígens dels capitans d'indústria i, en definitiva, la formació d'una xarxa urbana que impulsà el creixement econòmic. En l'aspecte polític, cal remarcar, del conjunt d'intervencions, la interpretació central de l'obra vilariana: les constitucions del país –en contrast amb el model absolutista de Felip V– reflectien en la base de l'entramat social l'evolució empreedora que es trobava legitimada en l'estructura política sobirana. Amb tot, cal posar en relleu, com molt bé explica el text, que la història política després de la davallada del 1714 no suposà aquella fi de la nació catalana sentenciada per Sanpere i Miquel, per bé que el cicle desnacionalitzador entre el Decret de la Nova Planta i els orígens de la Renaixença era prou evident.

La utilitat d'aquestes reflexions és definir una concepció de la història que tot i relacionar els fets amb la teoria es contraposa a l'abstracció buida.

Xavier Ferré

Pere Casaldàliga envoltat de nens a les terres brasileres on ha viscut molts anys. EFE

Un home fidel a l'esperança

Pere Casaldàliga Una vida enmig del poble

Edicions 62
Barcelona, 2007
Traducció de Pau Joan Hernández

Edicions 62 acaba de publicar les memòries de Pere Casaldàliga. *Una vida enmig del poble* recull els diaris que el bisbe compromès amb la teologia de l'alliberament va escriure entre el 1968 i el 1989. Són cinc diaris que van amunt i avall de tres dècades del segle XX i que tenen els títols següents: *Jo crec en la justícia i en l'esperança*, *La mort que dona sentit al meu credo*, *En rebel fidelitat*, *Nicaragua*:

combat i profecia i *Quan els dies fan pensar (Memòria, ideari i compromís)*.

Aquests diaris són un petit tresor. Pàgina rere pàgina aconsegueixen que el lector quedi atrapat per l'obra d'un home que ha lliurat la seva vida desinteressadament als altres. Pere Casaldàliga (Balsareny, 1928), amb la seva paraula fascinant, aplanava el camí perquè el puguem seguir pels viarans interiors i ens mostra els paisatges i els esdeveniments perquè, des de la seva mirada, puguem compartir-los.

Ferran Aisa

Pere Casaldàliga representa aquesta figura poètica que va descriure Cervantes i que va cantar León Felipe amb el poeta promeic, el qual digué que el geni poètic és aquella força humana que, en moments determinats de la vida, pot fer aixecar l'ésser humà i transportar-lo, ràpidament, del món domèstic a l'èpic. Fins ara coneixíem aspectes de la seva vida a través de documentals televisius i de l'assaig de Francesc Escribano *Descaç sobre la terra vermella* (Edicions 62). Ara, amb les seves memòries podem saber molt més del tarannà del bisbe defensor de l'Església dels pobres.

La Rosa de Foc

Ferran Aisa

La Internacional
El naixement de la cultura obrera
Editorial Base
Barcelona, 2007

El moviment obrer va tenir un auge al llarg del segle XIX que va afavorir el desplegament d'una cultura específica que va quallar en un seguit de cooperatives, ateneus i publicacions des d'on combatre l'exploació capitalista i avançar cap a una societat lliure i justa. Ferran Aisa examina en aquest llibre la influència de la Primera Internacional en el naixement de la cultura obrera. L'obra ofereix, de manera planera però extremament rigorosa, les dades del procés d'organització dels obrers catalans en un context marcat per la solidaritat i la fraternitat, però també per la pugna al si de la Internacional entre marxistes i bakuninistes.

La Internacional, diu Aisa, va fer girar els plantejaments reformistes del proletariat català, i el va conduir cap a la idea de l'emancipació integral. La conscienciació política va determinar l'afermament de la nova cultura obrera que, en bona part, era canalitzada a través de diaris, manifestos i opuscles, però també mitjançant les societats corals fundades per Josep Anselm Clavé i els ateneus obrers (el 1854 se'n fundava el primer a Mataró).

El desencís obrer després del fracàs de la Revolució del 1868 va determinar l'estratègia de l'obrerisme català, que abandonava el marc polític i se centrava a reivindicar la revolució social i l'anarquisme. L'autor ressegueix l'evolució de l'obrerisme català que, davant el centralisme democràtic propugnat pels comunistes, optava per la lliure associació dels treballadors, el federalisme i la democràcia directa.

Xavier Filella

LECTURES APASSIONANTS PER ALS NOUS TEMPS

entramat

ÀNGELS I DIMONIS
(edició il·lustrada)
Dan Brown

Segur que has llegit moltes novel·les interessants... però algun cop n'has estat protagonista?

Un recorregut carregat de misteri i secrets per la Roma més eterna. Edició especial amb il·lustracions dels llocs reals de la novel·la.

L'ORDE DEL TEMPLE
Raymond Khoury

Templaris amb armadura a cavall per Central Park? Un gran secret s'amaga des que el darrer templari va abandonar Terra Santa. Intriga en una novel·la que té tots els ingredients d'una pel·lícula.

La novel·la més apassionant dels últims mesos!

L'ESPERADA
Kathleen McGowan

Un thriller excepcional protagonitzat per una heroïna moderna, descendent de Maria Magdalena, que s'endinsa en un enigma complex i que descobreix la història més gran mai narrada.

El nou best seller del 2007!! Basat en 20 anys d'investigació.

SHANTARAM
Gregory David Roberts

La història d'un fugitiu que arriba a l'Índia i lluita per sobreviure a les moltes trampes que amaga la vida. Una novel·la que combina el relat èpic amb passatges de gran bellesa.

1.152 pàgines a només 23 euros!!